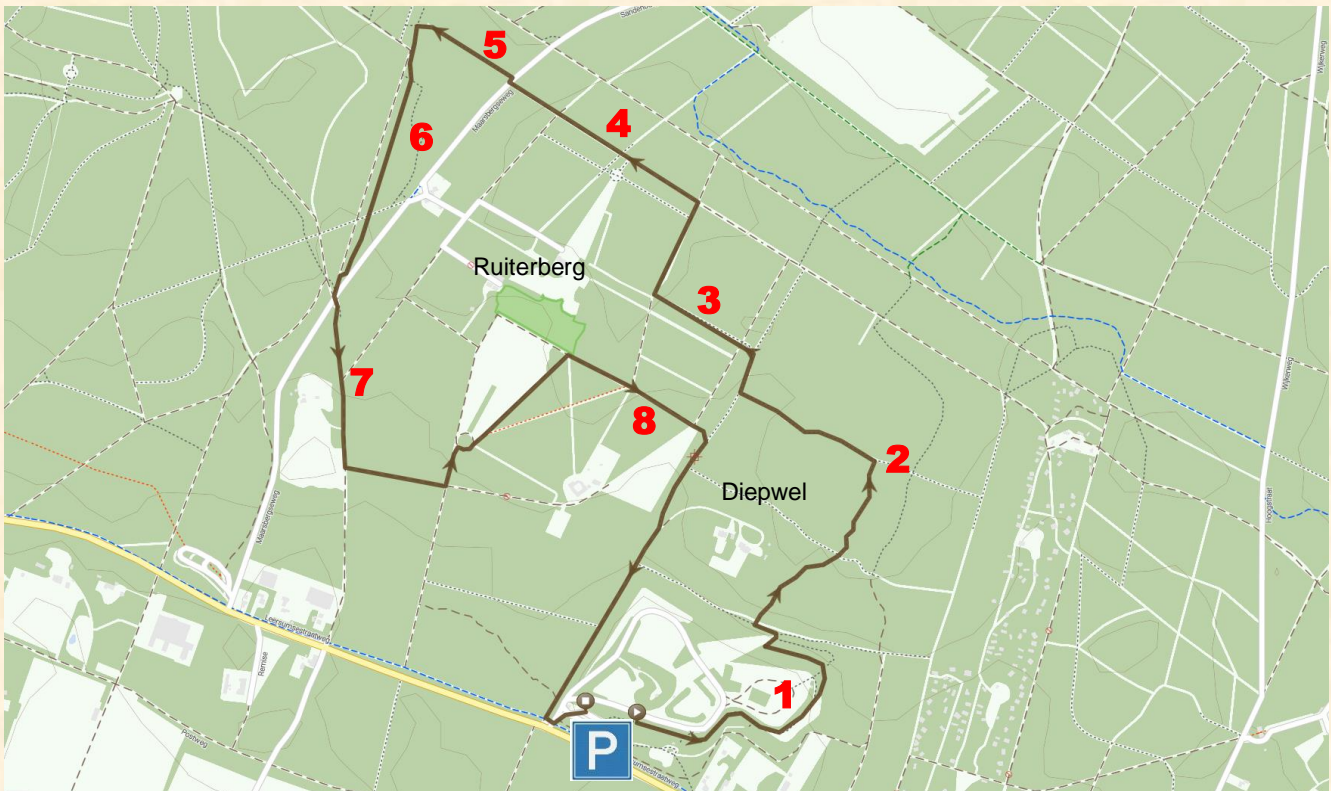
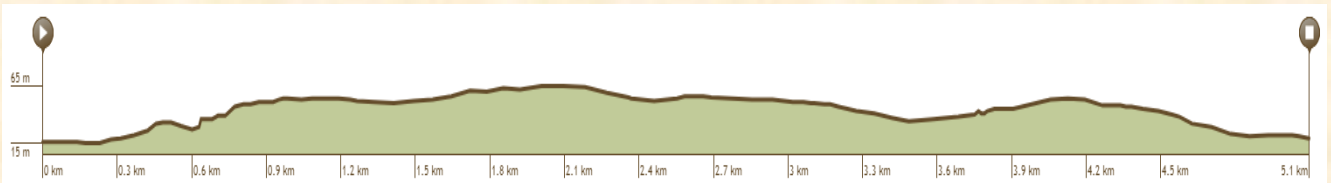

de bossen van de Ruiterberg en Diepwel bij Doorn

Voor degenen, die met eigen ogen een representatief beeld van de Ruiterberg en Diepwel willen krijgen, beschreven wij een van de er gemarkeerde wandelroutes. De markering van wandelroutes gebeurde in deze omgeving met afgeschuinde vierkante houten paaltjes die bovenaan werden voorzien van metalen plaatjes. De door ons te volgen Ruiterbergroute is daarbij met horizontaal bevestigde lintvormige groene banden aangeduid. We beschreven de gemarkeerde route vanuit het bij de Leersumsestraatweg gelegen dagrecreatieterrein Het Doornse Gat.

Route 5,1 km. Voor de GPS RouteYou versie, klik [hier](#).

1. De wandelroute volgt eerst de bochtige steile flank om de voormalige groeve Het Doornse Gat. Daarbij stijgt ze geleidelijk naar een hoger niveau. Aan de noordkant van de groeve klimmen we via een steil pad naar de bovenrand van het ontgronde gebied om het met oude dennen begroeide stuwwalplateau van De Diepwel te gaan verkennen. Even voorbij de groeverand wordt dan een halfverharde hoofdontsluiting van het bosgebied gekruist.

2. Voorbij de hoofdontsluiting volgen wij een pad dat ons bovenop het stuwwalplateau brengt. Intussen zien we rechts een geultje de zuidzuidwestflank van het plateau verlevendigen. Enkele honderden meters verderop vraagt de markering ons linksaf te slaan. De route volgt daarna een ten dele bochtig pad dat na enige tijd het ondiepe begin van een vallei kruist.

3. Aan de andere kant van de dalachtige laagte komen we terecht op het stuwwalplateau van De Ruiterberg. De route loopt er eerst door een hoog opgaand donker naaldhoutbos van het gelijknamige buiten. De aan zijn kleine naalden te herkennen Kaukasische spar is er een belangrijke bosboom.
4. In de buurt van het landhuis wordt rechtsaf geslagen. Na enkele honderden meters gaan we echter weer linksaf. De route volgt daarna enige tijd een lang recht bospad. Het loopt vrijwel evenwijdig aan de nabije grens met de voormalige gemeente Maarn. Links zien wij er een zichtas naar het landhuis van de Ruiterberg lopen. De zichtas begint op de met een terpje verhoogde kruin van het stuwwalplateau. Even voorbij de zichtas gaat het rechte pad een flank van het plateau afdalen. We komen dan terecht op de verharde Sandenburgerlaan, die er door een pas van de stuwwalrug loopt. De pas ligt ongeveer 45 meter boven N.A.P. Dat is ruim 13 meter lager dan de kruin van het zojuist afgedaalde stuwwalplateau.
5. Voorbij de Sandenburgerweg kunnen we vrijwel in het verlengde van het achter ons gelaten lange rechte pad weer verder. De gemarkeerde route loopt dan door een deel van de stuwwalpas waar op veel plaatsen kleinschalig naar grind werd gegraven. De oorspronkelijk vrijwel vlakke bodem van de stuwwalpas kreeg daardoor een pokdalig uiterlijk.
6. Aan de overzijde van de pas wordt linksaf geslagen. Het pad loopt dan naar het begin van een kleine vallei, waarvan we de westflank gaan volgen. Intussen wordt rechts een markant dubbel wal- en greppelsysteem gepasseerd. Het pad brengt ons geleidelijk terug naar de Sandenburgerlaan, aan de overkant waarvan het poortgebouw van de Ruiterberg staat. Even verderop knikt de Sandenburgerweg op een kruising iets naar links, terwijl de verharding ervan rechtdoor een andere verbinding gaat volgen. We blijven de Sandenburgerweg echter trouw.
7. Ook voorbij de kruising volgen we nog de westflank van het valleitje. Rechts zien we dan een klein heideterrein met een aantal bomen en enkele jeneverbessen. Bij dit terrein staat een 20ste-eeuws landhuis bovenaan de flank van een stuwwalerrasje. Even voor het eind van het natuurterrein slaan we linksaf om dit een kleine tweehonderd meter verderop vlakbij een zone met kommetjes nog eens te herhalen.
8. De wandelroute loopt daarna langs de rechterzijde van het wigvormige open terrein dat naar de geometrische tuin van De Ruiterberg opglooit. Even voor de tuin gaan we bij enkele esdoorns rechts een oude lindelaan in. De gemarkeerde route brengt ons er andermaal naar een kleine vallei die rechts wordt gevolgd tot aan de Leersumsestraatweg. Daar aangekomen zien we links de ingang van het dagrecreatieterrein waar onze wandeling begon.

Door onze wandeling leerden wij de reliëfkenmerken kennen van een middelhoog stuwwalgedeelte dat reeds geruime tijd geleden onder invloed van particulier grootgrondbezit werd herbebost. Het plateauachtig karakter van het stuwwalgedeelte zal daarbij het meest zijn opgevallen. Hoog opgaande houtopstanden met weinig ondergroei, oude lanen en een glooiend heideterreintje bij het landhuis De Ruiterberg boden daarbij soms de mogelijkheid de geomorfologische gesteldheid te overzien.

Samenvatting

Onderwerp van deze brochure was een bosgebied van de natuurrijke Utrechtse Heuvelrug dat ongeveer drie kilometer ten noordoosten van Doorn is gelegen. De ondergrond bestaat er voornamelijk uit (rivier)afzettingen die in de voorlaatste ijstijd vanuit de nabije Gelderse Vallei door zich uitbreidend Scandinavisch landijs werden opgestuwd.

Als gevolg van deze glaciële expansiedrift ontstond een 34 kilometer lange, middelhoge stuwwal. Het wandelgebied occupeert de kruinen en zuidwestflank ervan over een lengte van bijna anderhalve kilometer.

Het zich via de Gelderse Vallei uitbreidende landijs heeft de stuwwallen niet alleen gevormd, maar ook tijdelijk overdekt. Hierbij werd het oppervlak ervan étagegewijs geëgaliseerd. Op sommige bolle stuwwalflanken komen (reeksen) natuurlijk ogende kommetjes voor, die mogelijk werden uitgekolkd door smeltwater dat in kloven van de landijskap stortte.

Smeltwater vormde via de laagten van de stuwwal (ook) enkele valleien en kleinere dalen. In de pas tienduizend jaar achter ons liggende laatste ijstijd brachten koude winden (met sneeuwjachten) zand naar de zuidwestflank van de stuwwal. In het wandelgebied was hiervan echter nauwelijks sprake.

Na de laatste ijstijd raakte het wandelgebied begroeid met bos waarin later (winter)eiken en beuken domineerden. Onder invloed van allerlei menselijke activiteiten zouden de bossen sinds de bronstijd echter geleidelijk plaatsmaken voor steppe- en heidevegetaties.

Op het vrij hoge onderhavige deel van de Utrechtse Heuvelrug werden pas in de twintigste eeuw enkele buitens gesticht. De eigenaren bouwden hun landhuizen bovenaan de hellingen van de stuwwalplateaus. Op hun terreinen zorgden ze voor een verdere herbebossing van de heuvelrug. Daarbij zou er aanvankelijk vooral de grove den en later ook exotisch naaldhout worden geplant.

Sommige hoofdontsluitingen werden echter beuken- of lindelanen. Het ontsluitingspatroon van de bossen is vrij onregelmatig. Daarbij kenmerkt het zich vooral door rechte trajecten.

De voormalige landgoederen Ruitenbergh en Diepwel zijn sinds 1965 eigendom geworden van Natuurmonumenten. Bovendien kwam het gebied in het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug te liggen.

Van de terreingesteldheid kan een representatief beeld worden verkregen door het volgen van de beschreven gemarkeerde wandelroute, die dus ook als geopad kan fungeren.

Alle rechten met betrekking tot de tekst en het kaartmateriaal uit deze uitgave berusten bij stichting Telluris. Persoonlijk gebruik van de uitgave is toegestaan maar niet voor zakelijke en commerciële doeleinden tenzij dit schriftelijk met de rechthebbende(n) is overeen gekomen. Voor de foto's is de rechthebbende Stichting Geopark Heuvelrug i.o. of haar rechtsopvolger.